

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Bodnárné dr. Kocsis Mária ügyvéd által képviselt **felperesnek, Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal** (1054 Budapest, Széchenyi u. 2.) **alperes** ellen kártérítés iránt a Fővárosi Bíróság előtt 24.P.22.401/2006. szám alatt megindított és a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.223/2007/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a felperes által benyújtott 7. sorszámú felülvizsgálati kérelem folytán indult eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (Egyszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak, az adóhatóság felhívására 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes 2005. február 2-án előterjesztett keresetében 652.000.671 forint és ennek késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Előadta, hogy az S. Kft. 1995. január 10-én kelt szerződéssel 1.443.350.000 forint adóvisszatérítési követelését reá átruházta. Az S. Kft. ügyvezetője ellen indult büntetőeljárás során az elkövetési érték megállapításra került, ezért az alperes a különbözetként jelentkező összeget köteles megfizetni a részére.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a követelés elévült.

A felperes álláspontja szerint az elévülés a büntetőeljárás 2003. február 12-ei befejezéséig nyugodott.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Indokolása szerint a követelés engedményezésére 1995. január 10-én került sor. Ekkor a felperesnek az állított tartozás megfizetésére megnyílt az igényjogosultsága. Az öt éves elévülési idő 2000. január 10-én lejárt. A felperest az S. Kft. ügyvezetője ellen indult büntetőeljárás nem gátolta abban, hogy az engedményezett követelést érvényesítse, ezért alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elévülés a Ptk. 326. § /2/ bekezdése értelmében 2003. február 12-éig azért

nyugodott, mert a követelést engedményező kft. ügyvezetője és társai ellen indult büntetőeljárás folyamatban volt.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kifejtette, a Ptk. 324. § /1/ bekezdése szerint a követelések öt év alatt elévülnek, ha jogszabály másként nem rendelkezik. A felperes csatolta azt a kimutatást, amely szerint az igénye a fogyasztási adónemben 1993-1994. évben, általános forgalmi adónemben 1990-1991. évben, illetve 1993-1994. évben, a mezőgazdasági export- támogatás körében 1993. novembere és 1994. decembere közötti időben felgyülemlett, visszatartott kifizetésekből ered. Amikor a jogosult a követelését szerződéssel átruházta, a követelések már esedékessé váltak. A Ptk. 326. § /1/ bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés lejárt. A legkésőbb keletkezett visszatérítési igény is 1994. decemberében esedékessé vált. A felperes a Bács-Kiskun Megyei Bíróság előtt az alperes megyei igazgatósága ellen indított pert is csak az öt éves elévülési idő elteltét követően, 2004. május 13-án indította. A felperest 1997. április 1-jétől új ügyvezető képviselte, akit a büntetőeljárás nem érintett. Őt semmi nem akadályozta abban, hogy az engedményezéssel szerzett követelés érvényesítése érdekében intézkedjen, ezért a követelés nyugvásával kapcsolatos felperesi álláspont megalapozatlan.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a Pp. 275/A. § /3/ bekezdése alapján azt kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság a jogszabálysértő ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat hozatalára. Álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének a Pp. 270. § /2/ bekezdés ba/ pontja szerinti feltételei fennállanak, mert a felülvizsgálni kért határozat az ügy érdemi elbírálására kihatóan jogszabálysértő, felülvizsgálata a joggyakorlat egysége, továbbfejlesztése érdekében szükséges, mivel a határozattal kapcsolatban olyan elvi jellegű jogkérdések merülnek fel, amelyekben a Legfelsőbb Bíróság még nem hozott döntést. Kifejtette, amennyiben a követelésnek nincs jogalapja, az elévülésre sem lehet hivatkozni. A perben az alperes közigazgatási jellegű, vagyis a közhatalom gyakorlása során kifejtett tevékenysége eredményeként keletkezett kárt kíván érvényesíteni. E kárigény tekintetében az elévülés kezdő időpontja 2003. február 12-e, mert számára csak a büntetőügyben hozott jogerős ítélet meghozatalakor nyert végleges igazolást az, hogy az exporttámogatások tekintetében az alperes megyei igazgatóságának az eljárása jogszerűtlen volt. Az igényérvényesítés kezdő időpontja nem lehet az adójogszabályok szerinti elévülési idő kezdő időpontja.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Pp. 270. § /2/ bekezdésének a 2006. január 1-jétől hatályos rendelkezése szerint a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Legfelsőbb Bíróságtól - jogszabálysértésre hivatkozással - a fél, a beavatkozó, valamint a rendelkezés reá vonatkozó része ellen az kérheti, akire a határozat rendelkezést tartalmaz. Az Alkotmánybíróság 42/2004. (XI.9.) AB határozatával megállapította, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdésének korábbi szövegrésze és az ezt követő a/, b/, ba/ és bb/ pontjai alkotmányellenesek, ezért e rendelkezéseket megsemmisítette. A Pp. 270. §-a /2/ bekezdését a 2005. évi CXXX. törvény 14. §-a állapította meg, amelyet a folyamatban lévő ügyekben akkor kell alkalmazni, ha az ügyben a bíróság 2006. január 1-jéig még nem hozott jogerős határozatot.

Mivel az adott ügyben a másodfokú bíróság a jogerős ítéletet 2006. január 1-jét követően hozta meg, a felperes tévesen hivatkozik a Pp. 270. § /2/ bekezdésének az Alkotmánybíróság által megsemmisített rendelkezéseire. A felperes a felülvizsgálati kérelmében kifejtette, hogy a felülvizsgálni kért ítéletet miért tartja jogszabálysértőnek, ezért a Legfelsőbb Bíróság a kérelmét tartalma szerint vette figyelembe és érdemben elbírálta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.

A Ptk. 325. § /1/ bekezdése szerint az elévülés jogkövetkezménye, hogy az elévült követelést bírósági úton nem lehet érvényesíteni. Ebből következően a bíróságnak - az alperes erre vonatkozó kifogása folytán (Ptk. 204. § /3/ bekezdés) - elsődlegesen abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a felperes követelése elévült-e, és csak az esetben vizsgálhatja érdemben a kereseti kérelmet, ha arra a következtetésre jut, hogy az elévülés nem következett be (Legf.Bír.Pfv.XI.21.947/2005. sz. - BH.2006.220.). Az eljáró bíróságok e jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően jártak el. A felperes a perben a Ptk. 339. §-ának /1/ bekezdésére és a Ptk. 349. §-ának /1/ bekezdésére alapított kártérítési követelést érvényesít. A Ptk. 326. § /1/ bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált. A Ptk. 360. § /1/ bekezdése értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. A felülvizsgálati kérelemmel támadott ítéletet hozó bíróság az adott ügyben a károsodás bekövetkezését és erre tekintettel az elévülés kezdő időpontját helyesen állapította meg. Megalapozott az a megállapítása is, hogy a Ptk. 324. § /1/ bekezdése szerinti öt éves elévülési idő a keresetlevél benyújtását megelőzően eltelt, ezért a követelés elévült. Alapos az a következtetése, hogy a felperes által hivatkozott ok nem

minősíthető olyannak, amely miatt a jogosult a követelését menthető okból nem tudta érvényesíteni, ezért az adott ügyben a Ptk. 326. § /2/ bekezdése alapján az elévülés nyugvása nem állapítható meg.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálni kért ítéletet a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 270. § /1/ bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 78. §-ának /1/ bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségét.

A felperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 50. § /1/ bekezdése szerinti mértékű - felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának /2/ bekezdése alapján köteles az állam részére megtéríteni.

Budapest, 2007. szeptember 25.

*Dr. Uttó György s.k. a tanács elnöke, dr. Bella Mária s.k. bíró,
dr. Erményi Lajos s. k. bíró*

A kiadmány hitelélül:

Nné

tisztviselő